

Αριθμός 2014/2012

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Δ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 13 Μαρτίου 2012, με την εξής σύνθεση: Σωτ. Ρίζος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Δ΄ Τμήματος, Ηρ. Τσακόπουλος, Κ. Πισπιρίγκος, Σύμβουλοι, Ηλ. Μάζος, Ν. Μαρκόπουλος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Ι. Παπαχαραλάμπους.

Για να δικάσει την από 5 Οκτωβρίου 2006 αίτηση:

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «.....» και το διακριτικό τίτλο, που εδρεύει στο Περιστέρι Αττικής (.....), η οποία δεν παρέστη, αλλά ο νόμιμος εκπρόσωπός της εμφανίσθηκε στο ακροατήριο και δήλωσε ότι εγκρίνει την άσκηση του ενδίκου μέσου,

κατά του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, το οποίο παρέστη με την Αθηνά Αλεφάντη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ΄ αριθμ. 392/29.8.2006 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η αντιπρόσωπος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης δήλωσε, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 21 του Κανονισμού Λειτουργίας του Δικαστηρίου, ότι δεν θα αγορεύσει.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Παρέδρου Ν. Μαρκόπουλου.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (1379072 και 1115951/2006 ειδικά έντυπα παραβόλου), ζητείται η ακύρωση της υπ΄ αριθμ. 392/29.8.2006 αποφάσεως του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ), με την οποία επεβλήθη σε βάρος της αιτούσας, ιδιοκτήτη και φορέα εκμεταλλεύσεως του ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού «..... ..», η διοικητική κύρωση της συστάσεως, υπό την απειλή επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων, λόγω παραβάσεως της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας και,

συγκεκριμένα, λόγω προσβολής της τιμής και υπόληψης φυσικών προσώπων, κατά τη διάρκεια της εκπομπής «.....» της 31ης Ιανουαρίου 2006.

2. Επειδή με το Ν. 2328/1995 (159 Α - "Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης κλπ") ρυθμίζεται το νομικό καθεστώς και καθορίζεται το πλαίσιο λειτουργίας της ιδιωτικής τηλεοράσεως και της τοπικής ραδιοφωνίας. Με το νόμο αυτό επιδιώκεται, όπως προκύπτει από την εισηγητική του έκθεση, μεταξύ άλλων, η εκπλήρωση της επιταγής του άρθρου 15 παρ. 2 του Συντάγματος για την άνοδο της ποιοτικής στάθμης των εκπομπών της τηλεοράσεως και η προστασία του ιδιωτικού βίου. Στο άρθρο 1 παρ. 1 του νόμου τούτου, ορίζεται ότι οι άδειες λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών χορηγούνται για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και ότι οι τηλεοπτικοί σταθμοί υποχρεούνται να μεριμνούν για την ποιότητα του προγράμματος. Στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που περιέχουν αρχές δεοντολογίας των εκπομπών και διαφημίσεων, προκειμένου να διασφαλισθεί, μεταξύ άλλων, η προστασία της προσωπικότητας και του ιδιωτικού βίου. Ειδικότερα, στην παρ. 1 εδ. β' του άρθρου τούτου ορίζονται τα εξής: "Οι κάθε είδους εκπομπές (συμπεριλαμβανομένων και των διαφημίσεων) που μεταδίδουν οι ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί πρέπει να σέβονται την προσωπικότητα, την τιμή, την υπόληψη, τον ιδιωτικό και οικογενειακό βίο, την επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα κάθε προσώπου, η εικόνα του οποίου εμφανίζεται στην οθόνη ή το όνομα του οποίου ή στοιχεία επαρκή για τον προσδιορισμό του οποίου μεταδίδονται". Περαιτέρω, στο άρθρο 9 του π.δ/τος 100/2000 «Εναρμόνιση της ελληνικής ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 97/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ... σχετικά με την παροχή τηλεοπτικών υπηρεσιών» (Α' 98) ορίζονται, πλην άλλων, τα εξής: «1. Κάθε πρόσωπο, ανεξαρτήτως ιθαγενείας, του οποίου προσβάλλονται από το περιεχόμενο τηλεοπτικής ή ραδιοφωνικής εκπομπής δικαιώματα, όπως, ιδίως η προσωπικότητα, η τιμή ή η υπόληψη ή ο ιδιωτικός και οικογενειακός βίος ή η επαγγελματική, κοινωνική, επιστημονική, καλλιτεχνική, πολιτική ή άλλη συναφή δραστηριότητα, ... δικαιούται να ζητήσει επανόρθωση από το σταθμό που μετέδωσε την επίμαχη εκπομπή, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από τη μετάδοση ή την αναμετάδοση της εκπομπής ... 2. [...] 6. Σε όλες τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και εφόσον η προσβολή του δικαιώματος μπορεί να αποκατασταθεί με τη διαδικασία του παρόντος άρθρου, η προηγούμενη υποβολή αίτησης επανόρθωσης και η μη προσήκουσα από τον εγκαλούμενο τηλεοπτικό σταθμό ικανοποίηση αυτής, αποτελεί προϋπόθεση για την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων για το γεγονός που προκάλεσε την αίτηση επανόρθωσης. ».

3. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως προκύπτουν τα εξής: Με αφορμή καταγγελίες του Σωματείου με την επωνυμία: «..... και των , Προέδρου του σωματείου, της συζύγου του, , και του υιού τους, , το Ε.Σ.Ρ. προέβη σε έλεγχο του περιεχομένου της τηλεοπτικής εκπομπής «.....», η οποία μεταδόθηκε την 31η Ιανουαρίου 2006 από τον τηλεοπτικό σταθμό εθνικής εμβέλειας «.....», ιδιοκτησίας της αιτούσας εταιρείας. Η εκπομπή αυτή, κατά τη διάρκεια της οποίας προβλήθηκε ρεπορτάζ υπό τον τίτλο

«.....», αφορούσε την κατασκευή κολυμβητικών δεξαμενών στην περιοχή της Ακρόπολης και τις μεθόδους που, κατά το δημοσιογραφικό επιτελείο της εκπομπής, χρησιμοποιούνταν για τη μετατροπή των προϋφιστάμενων δεξαμενών συλλογής ύδατος των παλαιών οικιών της Πλάκας σε πισίνες υπερπολυτελών νεόδμητων ή αναπαλαιωμένων κατοικιών. Όπως, εξάλλου, προκύπτει από τα απομαγνητοφωνημένο περιεχόμενο της επίδικης εκπομπής, κατά τη διάρκειά της παρουσιάστηκαν διάφορες πολεοδομικές παραβάσεις, τις οποίες εφέρετο ότι είχαν διαπράξει οι καταγγέλλοντες και οι οποίες, μεταξύ άλλων, συνίσταντο στην άνευ οικοδομικής αδείας κατασκευή πισίνας σε ακίνητο, ιδιοκτησίας της , καθώς, επίσης, και στην εκτέλεση οικοδομικών εργασιών επί ακινήτου του , κειμένου επί της οδού Σύμφωνα με την επίμαχη εκπομπή, οι εργασίες αυτές έθεσαν σε κίνδυνο τη στατική επάρκεια της επαφτόμενης τοιχοποιίας αρχοντικού το οποίο είχε κηρυχθεί διατηρητέο και έχρηζε εξ αυτού του λόγου αυξημένης προστασίας. Το Ε.Σ.Ρ., αφού έλαβε υπόψη τους ισχυρισμούς των εκπροσώπων της αιτούσας και των καταγγελλόντων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ακροάσεως και τα υπομνήματα που στη συνέχεια κατέθεσαν, έκρινε ότι η επίμαχη εκπομπή προσέβαλε την τιμή και υπόληψη των ως άνω τριών φυσικών προσώπων η οποία, δεν μπορούσε να αποκατασταθεί διά της τηρήσεως της διαδικασίας επανορθώσεως του άρθρου 9 παρ. 1 του π.δ/τος 100/2000. Για το λόγο αυτό επέβαλε με την προσβαλλόμενη απόφαση στην αιτούσα τη διοικητική κύρωση της συστάσεως, με απειλή επιβολής αυστηρότερων κυρώσεων.

4. Επειδή, οι αιτούσα προβάλλει ότι είναι μη νομίμως αιτιολογημένη η προσβαλλόμενη απόφαση, διότι η επίμαχη εκπομπή παρουσίασε ζητήματα δημοσίου ενδιαφέροντος, τα οποία, ως εκ του αντικειμένου τους και του τρόπου παρουσιάσεώς τους, δεν παραβίασαν τις αρχές της δημοσιογραφικής δεοντολογίας, ούτε προσέβαλαν τη φήμη του παρεμβαίνοντος σωματείου. Ωστόσο, από το ίδιο το απομαγνητοφωνημένο περιεχόμενο της επίμαχης εκπομπής, το οποίο περιέχεται αυτούσιο στην προσβαλλόμενη απόφαση, προκύπτει ότι οι ισχυρισμοί αυτοί είναι αβάσιμοι. Ειδικότερα, ήδη με την έναρξη της επίμαχης εκπομπής, ο παρουσιαστής κάνει λόγο για «ένα μεγάλο σκάνδαλο» που εξελίσσεται «κάτω από το ιερό βράχο της Ακρόπολης» και αναφέρεται σε «μια μικρή ομάδα πολύ πλούσιων ελλήνων εφοπλιστών, επιχειρηματιών, χρηματιστών, μεγαλοδικηγόρων...», οι οποίοι δημιούργησαν στην Πλάκα «χρυσό γκέτο» και των οποίων «οι παρανομίες, οι αυθαιρεσίες και οι καταστροφές των αρχαιολογικών θησαυρών για να δημιουργηθούν τα φρούρια με τις πισίνες δεν τιμωρήθηκαν ποτέ...». Ο παρουσιαστής της εκπομπής, αναφέροντας ότι «δεν μπορείς να παίρνεις ένα σπίτι με μια μικρή δεξαμενή...και να την μετατρέπεις σε μια νύχτα σε μια πισίνα...δεν μπορείς να συλλαμβάνεσαι από την πολεοδομία και τις αρχαιολογικές υπηρεσίες να παρανομείς, κάτω από την Ακρόπολη...και οι υποθέσεις αυτές να πηγαίνουν ξαφνικά στο Αρχείο», εστιάζει το ενδιαφέρον του στο παρεμβαίνον σωματείο, στον Πρόεδρό του και στη σύζυγό του «την οποία κάποιο εισαγγελικό έγγραφο την κατηγορεί για παρανομίες και αυθαιρεσίες στη δημιουργία μιας πισίνας». Κατά τη διάρκεια της εκπομπής, ακούγονται από καλεσμένους σχόλια προσβλητικά, τόσο για το παρεμβαίνον σωματείο, το οποίο θα έπρεπε κατ' αυτούς να ονομάζεται «.....», όσο και για τα μέλη του, μια «νεόπλουτη και

ξιπασμένη ελίτ, η οποία...δρα ανενόχλητα...με σκοτεινά, οικονομικά, οικοδομικά και άλλα συμφέροντα». Κατά τη διάρκεια της εκπομπής, ο παρουσιαστής της εκπομπής, αναρωτιέται, πώς να εμπιστευτούν οι κάτοικοι το παρεμβαίνων σωματείο «όταν η γυναίκα του προέδρου της συλλαμβάνεται με αυθαίρετη πισίνα στην Πλάκα, και ο ίδιος ο Πρόεδρος της...με το γιό του εμπλέκονται σε μια περίεργη ιστορία αγοραπωλησίας στην Πλάκα...». Ομως, κατά τη διάρκεια της εκπομπής, αποκαλύπτεται ότι, όπως προκύπτει από σχετικό έγγραφο του Υπουργείου Πολιτισμού, στην έχει χορηγηθεί έγγραφη άδεια της αρμόδιας Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων για την αποκάλυψη μεταβυζαντινής δεξαμενής που βρέθηκε στην αυλή του ακινήτου της και της μετατροπής της σε σύγχρονη δεξαμενή. Εξ άλλου όσον αφορά τον υιό του , ο ίδιος παρουσιαστής του απέδωσε ευθύνη για την κακή κατάσταση στην οποία ευρίσκεται ακίνητο που είχε κηρυχθεί διατηρητέο, το οποίο συνορεύει με ακίνητο ιδιοκτησίας του, διότι « το ιστορικό...κτίριο κινδυνεύει τώρα με κατάρρευση διότι ο ένας του τοίχος είναι εντελώς αφύλακτος και αστήριχτος από την πλευρά του οικοπέδου του κ.». Εν τούτοις, σύντομα η συζήτηση στην επίμαχη εκπομπή επικεντρώθηκε στον τρόπο αγοραπωλησίας του οικοπέδου αυτού, ο οποίος παρουσιάστηκε ως «περίεργη ιστορία», εξαιτίας του γεγονότος ότι το εν λόγω ακίνητο αγοράσθηκε από «offshore» εταιρεία.

5. Επειδή, από το ίδιο το περιεχόμενο της επίμαχης εκπομπής προκύπτει, ότι η αιτιολογία της αποφάσεως του Ε.Σ.Ρ. περί προσβολής της τιμής και της υπολήψεως της εν λόγω φυσικής προσώπων βασίζεται επαρκώς στα απαξιωτικά σχόλια του παρουσιαστή και των καλεσμένων έναντι του ως άνω σωματείου και των μελών της οικογενείας του Προέδρου του. Περαιτέρω, ενόψει ακριβώς αυτών των πραγματικών περιστατικών και της φύσεως της προσβολής που συνίστατο στην μετάδοση δημοσιογραφικά ατεκμηρίωτων καταγγελιών (όπως π.χ. περί καταστροφής αρχαιολογικών θησαυρών κ.λ.π.), πράγματι δεν ήταν εφικτή η αποκατάσταση της τιμής και υπολήψεώς τους, δια της τηρήσεως της διαδικασίας επανορθώσεως του άρθρου 9 παρ. 1 του π.δ/τπς 100/2000. Συνεπώς, με νόμιμη και επαρκή αιτιολογία, το Ε.Σ.Ρ. έκρινε ότι δεν επληρούτο, η προϋπόθεση εφαρμογής της διαδικασίας επανορθώσεως, δηλαδή η εν τοις πράγμασι δυνατότητα επανορθώσεως, όσα δε περί του αντιθέτου προβάλλει η αιτούσα είναι αβάσιμα και απορριπτέα. Περαιτέρω, δοθέντος ότι το άρθρο 10 παρ. 2 της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως της 4.11.1950 «διά την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» (ν.δ. 53/1974, ΦΕΚ Α` 256), ρητώς ορίζει ότι η άσκηση της ελευθερίας μεταδόσεως πληροφοριών δύναται να υπαχθεί σε ορισμένες διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή κυρώσεις, μεταξύ άλλων και «για την προστασία της υπολήψεως ή δικαιωμάτων τρίτων», αβασίμως προβάλλεται ότι «η επιβληθείσα κύρωση και η αιτιολογία της» αντίκεινται στην εν λόγω υπερνομοθετικής ισχύος διάταξη.

6. Επειδή, στο μεν άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 2690/1999 ("Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας" 45 Α') ορίζεται ότι "η νομιμότητα της σύνθεσης του συλλογικού οργάνου δεν επηρεάζεται από την τυχόν εναλλαγή των μετεχόντων μελών σε διαδοχικές συνεδριάσεις" στο δε άρθρο 15 παρ. 2 του ίδιου νόμου ορίζονται τα εξής: "Άρθρο 15.1...2. Αν η συζήτηση της υπόθεσης διαρκεί

περισσότερες από μία συνεδριάσεις, η απόφαση λαμβάνεται από τα μέλη που μετέχουν στην τελευταία συνεδρίαση, αφού προηγουμένως, τα μέλη που δεν μετείχαν στις προηγούμενες συνεδριάσεις, ενημερωθούν πλήρως προς τα ουσιώδη σημεία των κατ' αυτές συζητήσεων. Η ενημέρωση πρέπει να προκύπτει από δήλωση των μελών αυτών, η οποία και καταχωρίζεται στα πρακτικά". Ταυτόσημου δε περιεχομένου ρύθμιση με αυτήν του άρθρου 15 παρ. 2 του ν. 2690/1999, περιέχει και ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Ε.Σ.Ρ. (Β'1202/2002), στο άρθρο 16 παρ. 6.

7. Επειδή, από το φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι κατά την συνεδρίαση της 1.8.2006 τα μέλη του Ε.Σ.Ρ άκουσαν τις προφορικές εξηγήσεις των εκπροσώπων της αιτούσης, τους ισχυρισμούς των καταγγελλόντων, όπως αυτοί εκτέθηκαν στα κατατεθέντα υπομνήματα. Όπως, εξ άλλου, προκύπτει από τα οικεία πρακτικά και από την ίδια την προσβαλλόμενη απόφαση του ΕΣΡ, η κατ' ουσίαν συζήτηση της υποθέσεως για τη λήψη της απόφασης σχετικά με το αν πρέπει ή όχι να επιβληθεί κύρωση στην αιτούσα έλαβε χώρα εξ υπαρχής κατά την συνεδρίαση της 29.8.2006 του Ε.Σ.Ρ, με βάση τους ισχυρισμούς της αιτούσας εταιρείας κατά τη διαδικασία ακροάσεώς της και όλα τα στοιχεία του φακέλου, ήτοι το απομαγνητοφωνημένο περιεχόμενο της επίμαχης εκπομπής, την σχετική υπηρεσιακή εισήγηση προς την Ολομέλεια του Ε.Σ.Ρ., τις σχετικές καταγγελίες, αλλά και τα έγγραφα υπομνήματα που υπέβαλαν όλα τα μέρη μετά τη διαδικασία ακροάσεως. Επομένως, το γεγονός ότι κατά την τελευταία αυτή συνεδρίαση παρέστη το μέλος του Ε.Σ.Ρ., , ο οποίος δεν είχε παραστεί κατά την προηγούμενη συνεδρίαση του εν λόγω Συμβουλίου, την λαβούσα χώρα στις 13.4.2000, δεν συνιστά παράβαση του Κώδικα Διοικητικής διαδικασίας, όπως αβασίμως προβάλλεται, ούτε δημιουργούσε, περαιτέρω, υποχρέωση καταχωρίσεως δηλώσεώς του στα πρακτικά της νεώτερης αποφάσεως περί ενημερώσεώς τους σχετικώς με τα ουσιώδη σημεία των συζητηθέντων κατά την προηγηθείσα συνεδρίαση (πρβλ. ΣτΕ 553/2003, 7μ).

8. Επειδή, η αιτούσα εταιρεία προβάλλει, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν εκδόθηκε νομίμως λόγω πλημμελειών που παρεισέφρησαν κατά διαδικασία ακροάσεώς της. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι παρανόμως κλήθηκαν οι καταγγέλλοντες, δια της πληρεξουσίας δικηγόρου τους, να μετάσχουν και να εκθέσουν τις απόψεις τους ενώπιον της συνεδριάσεως της Ολομελείας του Ε.Σ.Ρ. Σύμφωνα όμως με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του Ε.Σ.Ρ. (Β' 1202/2002), στις συνεδριάσεις της Ολομελείας της Αρχής δύνανται να παρίσταται, μεταξύ άλλων, και όποια άλλα πρόσωπα προσκαλούνται από τον Πρόεδρο για να παράσχουν πληροφορίες ή διευκρινίσεις χρήσιμες για την εκτέλεση του έργου της Ολομελείας. Συνεπώς, νομίμως, κατά πρόβλεψη του ανωτέρω Κανονισμού, παρέστησαν και εξέθεσαν τις απόψεις τους στη σχετική συνεδρίαση της Ολομελείας της Αρχής, τα φυσικά πρόσωπα που κατήγγειλαν τις παραβάσεις της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας για τις οποίες και επιβλήθηκε η επίδικη κύρωση και ως εκ τούτου ο περί του αντιθέτου λόγος ακυρώσεως είναι αβάσιμος και απορριπτός. Περαιτέρω, αβασίμως προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 2863/2000, οι οποίες ορίζουν ότι η ψήφος των μελών του Ε.Σ.Ρ. πρέπει να είναι ονομαστική, φανερή και αιτιολογημένη. Και τούτο, διότι από την

προσβαλλόμενη απόφαση προκύπτει ποιά μέλη του Ε.Σ.Ρ. ψήφισαν υπέρ της επιβολής της διοικητικής κυρώσεως της συστάσεως, ποιά μειοψήφησαν και με ποια ειδικότερη αιτιολογία.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την αίτηση

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου

Επιβάλλει στην αιτούσα τη δικαστική δαπάνη του Δημοσίου, η οποία ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων εξήντα (460) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 20 Μαρτίου 2012